

ZAKON O AKREDITACIJI

(Službeni list Crne Gore br. 54/2009)

I OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se osnivanje i djelatnost Akreditacionog tijela Crne Gore, način i postupak akreditacije kao i druga pitanja od značaja za akreditaciju.

Značenje izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **akreditacija** je postupak u kojem se utvrđuje od strane Akreditacionog tijela Crne Gore da organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti ispunjava specifične zahtjeve i da je kompetentna da obavlja određene poslove ocjenjivanja usaglašenosti;
- 2) **ocjenjivanje usaglašenosti** je postupak kojim se utvrđuje da li su uslovi i zahtjevi koji se odnose na neki proizvod, proces, uslugu, sistem, pravno ili fizičko lice odnosno odgovarajući organizacioni oblik, ispunjeni;
- 3) **kompetentnost** je dokazana osposobljenost za obavljanje određenih poslova u oblasti ocjenjivanja usaglašenosti;
- 4) **sertifikat o akreditaciji** je dokument kojim se potvrđuje da je organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti akreditovana za određenu oblast i obim;
- 5) **organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti** je pravno lice ili dio pravnog lica koje vrši ocjenjivanje usaglašenosti, koje obuhvata ispitivanje, kalibraciju, sertifikaciju i kontrolu.

Područje primjene

Član 3

Akreditacijom se utvrđuje kompetentnost organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti za obavljanje poslova ocjenjivanja usaglašenosti koja se odnose na odgovarajuća:

- 1) ispitivanja;
- 2) kalibracije;
- 3) kontrolisanja;
- 4) sertifikacije proizvoda i procesa;
- 5) sertifikacije sistema menadžmenta;
- 6) sertifikacije stručnih lica.

II AKREDITACIONO TIJELO

Organizacija i djelatnost

Akreditaciono tijelo Crne Gore

Član 4

(1) Poslove akreditacije u Crnoj Gori obavlja Akreditaciono tijelo Crne Gore (u daljem tekstu: Akreditaciono tijelo) kao samostalna neprofitna organizacija čiji je osnivač Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

(2) Akreditaciono tijelo stiče svojstvo pravnog lica upisom u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici.

Djelatnost

Član 5

(1) Akreditaciono tijelo utvrđuje kompetentnost organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti:

- 1) akreditacijom;
- 2) drugim utvrđivanjem osposobljenosti za sprovođenje postupka ocjenjivanja usaglašenosti u skladu sa tehničkim propisima, gdje akreditacija nije utvrđena kao uslov za potvrđivanje kompetentnosti.

(2) Pored poslova iz stava 1 ovog člana, Akreditaciono tijelo obavlja i sljedeće poslove:

- 1) učestvuje u radu međunarodnih i evropskih organizacija za akreditaciju u skladu sa obavezama preuzetim međunarodnim ugovorima;
- 2) vodi registar akreditovanih organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti;
- 3) obavlja i druge poslove iz oblasti akreditacije, u skladu sa ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom;
- 4) utvrđuje pravila akreditacije.

(3) Bliži sadržaj i način vođenja registra iz stava 2 tačka 2 ovog člana, utvrđuje Akreditaciono tijelo.

Zabrana vršenja poslova

Član 6

(1) Akreditaciono tijelo može vršiti samo poslove iz člana 5 i člana 9 stav 3 ovog zakona, i ne smije pružati usluge organizacijama za ocjenjivanje usaglašenosti, uključujući i konsultantske usluge.

(2) Akreditaciono tijelo ne smije imati vlasnička i upravljačka prava ili druge finansijske interese u organizacijama za ocjenjivanje usaglašenosti.

Organizacija Akreditacionog tijela

Član 7

(1) Organizacija i način rada Akreditacionog tijela, utvrđuju se aktom o osnivanju, statutom i drugim opštim aktima Akreditacionog tijela, koji se zasnivaju na odgovarajućim međunarodnim, evropskim i crnogorskim standardima i dokumentima međunarodnih i evropskih organizacija za akreditaciju.

(2) Opšti akti iz stava 1 ovog člana, objavljuju se na internet stranici Akreditacionog tijela i dostupni su javnosti.

Postupak akreditacije

Član 8

(1) Postupak akreditacije pokreće organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti podnošenjem zahtjeva za akreditaciju.

(2) Uz zahtjev za akreditaciju organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti podnosi odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa pravilima akreditacije.

(3) Akreditaciono tijelo utvrđuje ispunjenost zahtjeva iz odgovarajućih međunarodnih, evropskih i crnogorskih standarda, odnosno dokumenata međunarodnih i evropskih organizacija za akreditaciju na osnovu podnijete dokumentacije i neposrednim uvidom u pogledu ispunjenosti zahtjeva.

(4) Obaveze Akreditacionog tijela i organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti uređuju se Ugovorom u skladu sa pravilima akreditacije.

(5) Ugovorom iz stava 4 ovog člana, uređuju se međusobna prava i obaveze u postupcima dodjele, održavanja, proširenja, sužavanja, suspenzije i troškova akreditacije, kao i podaci povjerljivog karaktera i način njihovog korišćenja u skladu sa zakonom.

Akreditaciono tijelo druge države

Član 9

(1) Akreditaciono tijelo može u pogledu provjere usaglašenosti za koje je akreditacija tražena, da uputi organizaciju za ocjenjivanje usaglašenosti na nacionalno akreditaciono tijelo druge države koje je osposobljeno da izvrši akreditaciju.

(2) Predstavnici Akreditacionog tijela mogu da učestvuju kao posmatrači u postupku akreditacije iz stava 1 ovog člana.

(3) Akreditaciono tijelo može da zatraži od nacionalnog akreditacionog tijela druge države da izvrši dio aktivnosti iz postupka akreditacije.

(4) Sertifikat o akreditaciji izdat u skladu sa stavom 1 ovog člana, od nacionalnog akreditacionog tijela druge države upisuje se u registar akreditovanih organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti.

(5) Za upis u registar akreditovanih organizacija iz stava 1 ovog člana, plaća se naknada.

Sertifikat o akreditaciji

Član 10

(1) Sertifikat o akreditaciji izdaje Akreditaciono tijelo kada utvrdi da organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti ispunjava zahtjeve iz člana 8 stav 3 i člana 9 stav 3 ovog zakona.

(2) Sertifikat o akreditaciji se izdaje na određeno vrijeme u skladu sa pravilima akreditacije.

(3) Ako organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti ne ispunjava zahtjeve iz člana 8 stav 3 ovog zakona, Akreditaciono tijelo će odbiti zahtjev za dodjeljivanje akreditacije.

(4) Odluka iz st. 1 i 3 ovog člana je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Oduzimanje sertifikata o akreditaciji

Član 11

(1) Akreditovana organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti je dužna da za vrijeme trajanja akreditacije ispunjava zahtjeve akreditacije.

(2) Provjera ispunjenosti zahtjeva iz stava 1 ovog člana, vrši se redovnim odnosno vanrednim nadzorom koje obavlja Akreditaciono tijelo u skladu sa pravilima akreditacije.

(3) Ako u postupku iz stava 2 ovog člana, Akreditaciono tijelo utvrdi da akreditovana organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti ne ispunjava zahtjeve akreditacije, ukinuće sertifikat o akreditaciji.

(4) Ako Akreditaciono tijelo u postupku iz stava 2 ovog člana, utvrdi da akreditovana organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti djelimično ispunjava zahtjeve akreditacije izvršiće se sužavanje akreditacije u skladu sa pravilima akreditacije.

(5) Odluka iz st. 3 i 4 ovog člana je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Organi Akreditacionog tijela

Član 12

(1) Organi Akreditacionog tijela su:

- 1) upravni odbor,
- 2) direktor i
- 3) nadzorni odbor.

(2) Aktom o osnivanju i statutom Akreditacionog tijela uređuje se način obrazovanja organa iz stava 1 ovog člana, njihov način rada i odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad Akreditacionog tijela.

(3) Statut Akreditacionog tijela usvaja upravni odbor, uz saglasnost Vlade.

Finansiranje Akreditacionog tijela

Član 13

(1) Sredstva za rad Akreditacionog tijela obezbjeđuju se:

- 1) iz naknada za akreditaciju,
- 2) iz budžeta Crne Gore,
- 3) iz drugih izvora.

(2) Naknada za akreditaciju iz stava 1 tačka 1 ovog člana naplaćuje se za akreditaciju i upis u registar iz člana 9 stav 5 ovog zakona.

(3) Visinu naknada za troškove akreditacije i upis u registar iz člana 9 stav 5 ovog zakona, utvrđuje Upravni odbor Akreditacionog tijela uz saglasnost Vlade.

(4) Sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana, obezbjeđuju se za:

- sprovođenje poslova utvrđenih godišnjim programom i planom rada Akreditacionog tijela;
- plaćanje članarina i učešća Akreditacionog tijela u evropskim i drugim međunarodnim organizacijama za akreditaciju.

(5) Iznos sredstava za rad Akreditacionog tijela koja se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore, određuje se na osnovu poslova utvrđenih programom i godišnjim planom rada Akreditacionog tijela, na koji saglasnost daje Vlada.

(6) Odluka o visini naknada za akreditaciju iz stava 3 ovog člana, objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Pokloni (donacije)

Član 14

(1) Sredstvima iz drugih izvora iz člana 13 stav 1 tačka 3 ovog zakona, smatraju se pokloni (donacije) i drugi prihodi ostvareni u skladu sa zakonom.

(2) Akreditaciono tijelo ne smije primati poklone (donacije) od korisnika usluga.

III AKREDITACIJA I VEZA S TEHNIČKIM PROPISIMA

Član 15

U tehničkim propisima koji uređuju područje ocjenjivanja usaglašenosti može se utvrditi da je:

- 1) sertifikat o akreditaciji pretpostavka o ispunjavanju uslova iz propisa u postupku imenovanja i ovlašćivanja organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti;
- 2) sertifikat o akreditaciji prethodni uslov za imenovanje ili ovlašćivanje organizacija za ocjenjivanje usaglašenosti.

IV NADZOR NAD RADOM AKREDITACIONOG TIJELA

Član 16

Nadzor nad radom Akreditacionog tijela u obavljanju poslova utvrđenih zakonom vrši ministarstvo nadležno za poslove infrastrukture kvaliteta, a u pogledu racionalnog korišćenja sredstava za rad Akreditacionog tijela koja se obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore ministarstva nadležna za finansije i poslove infrastrukture kvaliteta.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Nastavak rada

Član 17

(1) Akreditaciono tijelo osnovano Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 21/07), nastavlja sa radom u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom.

(2) Organi Akreditacionog tijela koji su imenovani do stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom do isteka mandata.

Prestanak primjene zakona

Član 18

Danom stupanja na snagu ovog zakona neće se primjenjivati Zakon o akreditaciji ("Službeni list SCG", broj 44/05) .

Završna odredba

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje predloga ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U postupku pristupanja Svjetstoj trgovinskoj organizaciji (STO) Crna Gora je obavezna da svoje zakonodavstvo prilagodi sporazumima STO, odnosno da sva pravila i procedure koje se primjenjuju u Crnoj Gori, uskladi sa pravilima iz tih sporazuma.

Zakon o akreditaciji ("Službeni list SCG", broj 44/05) koji je trenutno na snazi, a donijet je u vrijeme bivše Državne zajednice SiCG, se u skladu sa odredbom tačke 4 Odluke o proglašenju nezavisnosti Republike Crne Gore („Sl. list RCG“, broj 36/06), primjenjuje u Crnoj Gori. Na osnovu važećeg zakona Vlada Crne Gore je donijela Odluku o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 21/07).

Donošenjem novog zakona u ovoj oblasti, Crna Gora čini značajne korake u izgradnji svog pravnog sistema, usvajajući sopstvene zakone koje će primjenjivati umjesto nekadašnjih zakona državne zajednice. Po usvajanju ovog zakona, pravilima Akreditacionog tijela Crne Gore biće detaljno uređen postupak akreditacije koji mora biti usklađen s pravilima evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju.

Novi zakon dodatno uređuje područje koje osigurava provjeru kompetencija tijela za ocjenu usaglašenosti što donosi potpunu sigurnost u bezbjednost proizvoda i uređuje tzv. neregulisanu oblast dobrovoljne sertifikacije i kvaliteta proizvoda i usluga. Novi zakon je takođe u funkciji prepoznavanja crnogorskog proizvoda na trećim tržištima po pravilima međunarodne trgovine pa samim tim obezbjeđuje dio okvira za fer trgovinu preko pouzdanih označavanja proizvoda i sertifikata za usluge i proizvodne procese.

Ovim zakonom se upotpunjuje horizontalno zakonodavstvo koje zajedno sa setom zakona iz oblasti infrastrukture kvaliteta otvara mogućnost donošenja vertikalnog zakonodavstva koje je u potpunosti usaglašeno sa EU zakonodavstvom.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona usklađen je sa članom 77 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Standardizacija, metrologija, akreditacija i ocjena usaglašenosti).

Predlog zakona preuzima najvažnije odredbe Uredbe Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 765/2008 kojom se utvrđuju zahtjevi vezani za akreditaciju i nadzor na tržištu u vezi sa plasiranjem proizvoda i kojom se povlači Uredba (EEC) br. 339/93. Potpuno usaglašavanje sa odredbama ove Uredbe koje se odnose na akreditaciju postići će se donošenjem potrebnih izmjena i dopuna akta o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore odnosno njegovim internim aktima.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

DIO I Opšte odredbe – Definiše predmet zakona, značenje pojedinih izraza koji su upotrijebljeni u ovom zakonu kao i područje primjene ovog zakona. Definicije su usklađene sa Uredbom Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 765/2008 kojom se utvrđuju zahtjevi vezani za akreditaciju i nadzor na tržištu u vezi sa plasiranjem proizvoda i kojom se povlači Uredba (EEC) broj 339/93.

DIO II Akreditaciono tijelo – U ovom dijelu definisano je osnivanje Akreditacionog tijela Crne Gore, djelatnost Akreditacionog tijela, organizacija, postupak akreditacije kao i sertifikat o dodjeli akreditacije. Takođe, definisani su organi i finansiranje Akreditacionog tijela.

DIO III Akreditacija i veza sa tehničkim propisima – U ovom dijelu obrađuje se veza između akreditacije i propisa koji uređuju područje ocjenjivanja usaglašenosti.

DIO IV Nadzor na radom Akreditacionog tijela – Definiše se nadzor nad radom Akreditacionog tijela u obavljanju poslova utvrđenih zakonom.

DIO V Prelazne i završne odredbe – U ovom poglavlju definisani su rokovi za stupanje na snagu ovog zakona, Odluka o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore („Službeni list RCG“, broj 21/07) i izabrani organi ostaju na snazi.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona biće potrebna sredstva za realizaciju godišnjih programa i planova rada Akreditacionog tijela. Obim sredstava zavisiće od mogućnosti budžeta za finansiranje ove namjene.